

Dokumentas atspausdintas iš teismų praktikos paieškos sistemos INFOLEX. Praktika (www.teismupraktika.lt)

Kortelė:

1922178_RegNr_e2-917-236/2020

<http://www.infolex.lt/tp/1922178>

Civilinė byla Nr. e2-917-236/2020

Teisminio proceso Nr. 2-59-3-00031-2020-7

Procesinio sprendimo kategorija 3.1.7.11.

(S)

LIETUVOS APELIACINIS TEISMAS

N U T A R T I S

LIETUVOS RESPUBLIKOS VARDU

2020 m. rugsėjo 10 d.

Vilnius

Lietuvos apeliacinio teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjas Kazys Kailiūnas,

teismo posėdyje apeliacine rašytinio proceso tvarka išnagrinėjęs pareiškėjos likviduojamos dėl bankroto G. Z. įmonės „D.“ nemokumo administratorės uždarnosios akcinės bendrovės „Nemokumas LT“ atskirąjį skundą dėl Panevėžio apygardos teismo 2020 m. balandžio 7 d. nutarties civilinėje byloje pagal pareiškėjos likviduojamos dėl bankroto G. Z. įmonės „D.“ bankroto administratorės uždarnosios akcinės bendrovės „Nemokumas LT“ prašymą **dėl leidimo išieškoti iš įmonės savininkui nuosavybės teise priklausančio turto, suinteresuoti asmenys G. Z. ir D. Z.,**

n u s t a t ė :

I. Ginčo esmė

1. G. Z. įmonės „D.“ kreditorių susirinkimas, vadovaudamasis Lietuvos Respublikos įmonių bankroto įstatymo (toliau – ir ĮBĮ) 12 straipsnio 4 dalimi ir 13 straipsnio 1 dalimi, 2019-11-18 iškelė G. Z. įmonei „D.“ bankroto bylą. Nemokumo administratore (iki 2020-01-01 bankroto administratorė) paskirta UAB „Nemokumas LT“.
2. G. Z. įmonės „D.“ kreditorių susirinkimas 2020-02-13 pripažino G. Z. įmonę „D.“ bankrutavusia.
3. Bankrutavusios G. Z. įmonės „D.“ kreditorių susirinkimas 2020-02-13 priėmė nutarimą kreiptis dėl išieškojimo iš įmonės savininkų G. Z. ir D. Z. turimo turto.
4. Bankrutavusios G. Z. įmonės „D.“ kreditorių susirinkimas 2020-02-13 priėmė nutarimą pripažinti įmonę likviduojama dėl bankroto.
5. Likviduojamos dėl bankroto G. Z. įmonės „D.“ nemokumo administratorė 2020-03-06 pateikė teismui prašymą leisti nukreipti išieškojimą į likviduojamos dėl bankroto G. Z. įmonės „D.“ savininkų G. Z. ir D. Z. turtą.
6. Suinteresuoti asmenys D. Z. ir G. Z. pateiktuose atsiliepimuose su bankroto administratoriaus prašymu nesutiko.

II. Pirmosios instancijos teismo nutarties esmė

7. Panevėžio apygardos teismas 2020-04-07 nutartimi likviduojamos dėl bankroto G. Z. įmonės „D.“ nemokumo administratorės UAB „Nemokumas LT“ prašymą leisti nukreipti išieškojimą į G. Z. ir D. Z. turtą atmetė, priteisė iš bankroto administratorės UAB „Nemokumas LT“ suinteresuotam asmeniui D. Z. 450 Eur išlaidų advokato teisinei pagalbai.
8. Teismas dėl bylinėjimosi išlaidų nurodė, kad atsižvelgiant į tai, jog pagal Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso (toliau – ir CPK) 93 straipsnio 1 dalį šaliai, kurios naudai priimtas sprendimas jos turėtas bylinėjimosi išlaidas teismas priteisia iš antrosios šalies, nors ši būtų atleista nuo bylinėjimosi išlaidų mokėjimo į valstybės biudžetą, bankroto administratorės prašymas atmetamas, suinteresuoto asmens D. Z. patirtos išlaidos priteisiamos iš bankroto administratorės.

III. Atskirojo skundo ir atsiliepimo į jį argumentai

9. Atskiroju skundu likviduojamos dėl bankroto G. Z. įmonės „D.“ nemokumo administratorė UAB „Nemokumas LT“, sutikdama su teismo motyvais, kurių pagrindu buvo atmestas prašymas leisti nukreipti išieškojimą į likviduojamos dėl bankroto G. Z. įmonės „D.“ savininkų G. Z. ir D. Z. turtą, prašo panaikinti Panevėžio apygardos teismo 2020-04-07 nutarties dalį dėl bylinėjimosi išlaidų paskirstymo ir priteisti iš likviduojamos dėl bankroto G. Z. įmonės „D.“ bankroto administravimui

skirtų lėšų suinteresuoto asmens D. Z. naudai 450 Eur bylinėjimosi išlaidų. Atskirasis skundas grindžiamas šiais pagrindiniais argumentais:

9.1. Šalis šioje civilinėje byloje (pareiškėja) yra likviduojama dėl bankroto G. Z. įmonė „D.“, o nemokumo administratorė yra tik šios šalies atstovė, todėl teismas neturėjo pagrindo bylinėjimosi išlaidas priteisti iš bankroto administratorės UAB „Nemokumas LT“. Šiuo atveju bylinėjimosi išlaidos turėjo būti atlyginamos iš likviduojamos dėl bankroto G. Z. įmonės „D.“ bankroto administravimui skirtų lėšų.

2. Suinteresuotas asmuo D. Z. atsiliepime į atskirąjį skundą prašė jį atmesti ir priteisti iš nemokumo administratorės UAB „Nemokumas LT“ patirtas bylinėjimosi išlaidas. Atsiliepiamas grindžiamas šiais argumentais:

10.1. Nemokumo administratorė žinodama, kad tinkamai neįvykdė ĮBĮ 28 straipsnio 2 dalyje numatytos imperatyvios pareigos pasiūlyti sudaryti taikos sutartį neribotos atsakomybės įmonės savininkui bei kreditoriams, ir neišnaudojo įstatyme numatytos galimybės sudaryti taikos sutartį tarp minėtų asmenų, kreipėsi į teismą, nors jam kaip šios srities profesionali turėjo būti žinoma, jog būtent dėl to ji neturi teisės prašyti leisti pereiti prie neribotos atsakomybės įmonės savininkui priklausančio turto realizavimo. Be to, administratorė pateiktame atskirajame skunde pati pripažino (sutiko su pirmosios instancijos teismu), kad ji nevykdė paminėtų imperatyvių pareigų.

10.2. Nemokumo administratorė ne pirmą kartą likviduojamos dėl bankroto G. Z. įmonės „D.“ savininko šeimos nariams bei giminėms reiškia akivaizdžiai nepagrįstus reikalavimus teismuose.

10.3. Būtent nemokumo administratorės netinkamas elgesys / veiksmai (imperatyvių pareigų nevykdymas, akivaizdžiai nepagrįstas prašymas) lėmė tai, kad suinteresuotas asmuo patyrė bylinėjimosi išlaidų teikdama procesinius dokumentus šioje civilinėje byloje, todėl dėl nemokumo administratorės netinkamo procesinio elgesio patirtos bylinėjimosi išlaidos turėtų būti priteisiamos iš nemokumo administratorės.

Teismas

k o n s t a t u o j a :

IV. Apeliacinės instancijos teismo nustatytos aplinkybės, teisiniai argumentai ir išvados

14. Bylos nagrinėjimo apeliacine tvarka ribas sudaro atskirojo skundo faktinis ir teisinis pagrindai bei absoliučių teismo sprendimo (nutarties) negaliojimo pagrindų patikrinimas (CPK 320 straipsnio 1 dalis, 338 straipsnis). Absoliučių pirmosios instancijos teismo nutarties negaliojimo pagrindų apeliacinės instancijos teismas nenustatė.

15. Nagrinėjamoje byloje sprendžiamas klausimas dėl pirmosios instancijos teismo nutarties dalies, kuria paskirstytos bylinėjimosi išlaidos, pagrįstumo ir teisėtumo.

Dėl pateiktų naujų įrodymų

16. Suinteresuotas asmuo D. Z. su atsiliepimu į atskirąjį skundą pateikė Panevėžio apylinkės teismo Pasvalio rūmų 2020-01-27 nutarties civilinėje byloje Nr. eL2-1649-1103/2020 kopiją. Taip pat

apeliacinės instancijos teisme 2020-08-11 gautas suinteresuoto asmens prašymas priimti į bylą Lietuvos Apeliacinio Teismo 2020-07-28 nutarties civilinėje byloje Nr. e2-1253-798/2020 kopiją. Šiais teismų procesiniais dokumentais suinteresuotas asmuo grindžia atsiliepime į atskirąjį skundą išdėstytus argumentus.

17. Pagal CPK 314 straipsnį apeliacinės instancijos teismas atsisako priimti naujus įrodymus, kurie galėjo būti pateikti pirmosios instancijos teisme, išskyrus atvejus, kai pirmosios instancijos teismas nepagrįstai atsisakė juos priimti ar kai šių įrodymų pateikimo būtinybė iškilo vėliau.

18. Apeliacinės instancijos teismas, atsižvelgdamas į tai, kad CPK 179 straipsnio 3 dalyje nurodyta, jog teismas gali naudoti duomenis iš teismų informacinės sistemos, taip pat iš kitų informacinių sistemų ir registų, atsisako priimti į bylą suinteresuoto asmens pateiktas nutarčių kopijas. Šiuo atveju atsisakymas priimti į bylą teismų nutarčių kopijas (kaip naujus įrodymus) neriboja teismo teisės, nagrinėjant bylą pagal atskirąjį skundą, įvertinti kitoje (kitose) byloje (bylose) priimtų procesinių sprendimų reikšmę šioje byloje sprendžiamais klausimams.

Dėl bylinėjimosi išlaidų priteisimo iš bankroto administratorės

19. Iš Lietuvos teismų informacinės sistemos (LITEKO) duomenų nustatyta (CPK 179 straipsnio 3 dalis), kad G. Z. įmonės „D.“ kreditorių susirinkimas 2019-11-18 iškėlė bankroto bylą G. Z. įmonei „D.“ ne teismo tvarka, nemokumo administratore paskirta apeliante. G. Z. įmonės „D.“ kreditorių susirinkimas 2019-12-30 patvirtino bankrutuojančios įmonės kreditorių ir jų finansinių reikalavimų sąrašą, kuriuo patvirtinti kreditorių finansiniai reikalavimai sudaro 16 267,64 Eur. Kreditorių sąraše yra vienintelė kreditorė UAB „Inrent“ su 16 267,64 Eur finansiniu reikalavimu. Ši kreditorė yra ne G. Z. įmonės „D.“ kreditorė, tačiau jos savininko suinteresuoto asmens G. Z..

20. Panevėžio apygardos teismas 2020-06-11 nutartimi civilinėje byloje Nr. e2-354-425/2020, kurią Lietuvos apeliacinis teismas 2020-07-28 nutartimi civilinėje byloje Nr. e2-1253-798/2020 paliko nepakeistą, konstatavo, kad G. Z. įmonės „D.“ bankroto procesas neteismine tvarka negalėjo būti pradėtas vykdyti, nes neatitiko bankroto proceso ne teismo tvarka nustatytos tvarkos ir sąlygų (ĮBĮ 12 straipsnis). Atitinkamai konstatuota, kad nemokumo administratorės UAB „Nemokumas LT“ teismui teikiami prašymai areštuoti G. Z. įmonės „D.“ savininkų (bendraturčių) G. Z. ir D. Z. nekilnojamąjį turtą ir leisti nemokumo administratoriui pereiti prie jų turto realizavimo įmonės neteisminiame bankroto procese patvirtina teisinių konfliktų tarp kreditorių ir įmonės savininkų G. Z. ir (arba) D. Z. egzistavimą, kas iš esmės nesuderinama su bankroto procedūrų, vykdomų ne teismo tvarka, pobūdžiu ir tikslais.

21. Lietuvos apeliacinis teismas 2020-07-28 nutartimi civilinėje byloje Nr. e2-1253-798/2020 sprendė, kad teismas pagrįstai ir teisėtai atmetė pakartotinius nemokumo administratorės UAB „Nemokumas LT“ pateiktus prašymus dėl laikinųjų apsaugos priemonių taikymo bei leidimo pereiti prie G. Z. įmonės „D.“ savininkų (sutuoktinių) G. Z. ir D. Z. turto realizavimo G. Z. įmonės „D.“ bankroto ne teismo tvarka procese, vadovaujantis visuotinai pripažįstamu teisės principu – iš ne teisės negali atsirasti teisė (lot. ex injuria jus non oritur).

22. Kasacinio teismo praktikoje dėl įsiteisėjusio teismo sprendimo materialiuju ir procesiniu teisiniu padariniu yra nurodomos šios įsiteisėjusio teismo sprendimo esminės savybės: 1) teismo sprendimo privalomumas; 2) res judicata (galutinio teismo sprendimo) galia; 3) teismo sprendimo prejudicinė galia. Įsiteisėjusio teismo sprendimo res judicata ir prejudicinė galia įtvirtinta CPK 279 straipsnio 4 dalyje: sprendimui, nutarčiai ar įsakymui įsiteisėjus, šalys ir kiti dalyvavę byloje asmenys, taip pat jų teisių perėmėjai nebegali iš naujo pareikšti teisme tų pačių ieškinio reikalavimų tuo pačiu pagrindu,

taip pat kitoje byloje ginčyti teismo nustatytus faktus ir teisinius santykius, tačiau tai netrukdo suinteresuotiems asmenims kreiptis į teismą dėl pažeistos ar ginčijamos teisės arba įstatymų saugomo intereso gynimo, jeigu toks ginčas įsiteisėjusiu teismo sprendimu nėra išnagrinėtas ir išspręstas; įsiteisėjęs teismo sprendimas byloje pagal ieškinį (pareiškimą, prašymą), kuriuo siekiama tam tikros teisės arba tam tikrų materialiujų teisinių santykių buvimo ar nebuvimo teisinio pripažinimo (ieškiniai (pareiškimai, prašymai) dėl pripažinimo), turi prejudicinę galią ir byloje nedalyvavusiems asmenims. Įsiteisėjusio teismo sprendimo res judicata savybė reiškia, jog šalių ginčas yra galutinai išspręstas, o teismo sprendimas šalims turi įstatymo galią. Materialieji sprendimo res judicata padariniai yra dvejopi. Pirma, šalys nebegali pakartotinai reikšti tapataus ieškinio; antra, sprendimas gali būti reikalavimo pagrindas kitoje civilinėje byloje – jis įgyja prejudicinę galią (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2010-04-26 nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-7-173/2010; 2019-04-18 nutartis civilinėje byloje Nr. e3K-3-140-469/2019).

23. Šiuo atveju atsižvelgiant į tai, kad įsiteisėjusiais teismų procesiniais sprendimais yra nustatyta ir konstatuota, jog G. Z. įmonės „D.“ bankroto procesas neteismine tvarka negalėjo būti pradėtas vykdyti ir jo metu nemokumo administratorės (apeliantės) teikti teismui prašymai iš esmės yra neteisėti, todėl laikytinas be teisėto pagrindo ir šioje byloje 2020-03-06 pateiktas apeliantės prašymas leisti nukreipti išieškojimą į likviduojamos dėl bankroto G. Z. įmonės „D.“ savininkų G. Z. ir D. Z. turta.

24. Pažymėtina, kad nuo 2020-01-01 įsigaliojo Lietuvos Respublikos juridinių asmenų nemokumo įstatymas (toliau – ir JANĮ) ir ĮBĮ neteko galios, tačiau JANĮ nuostatos taikomos toms asmenų teisėms ir pareigoms, kurios atsiranda arba yra įgyvendinamos jam įsigaliojus, taip pat toms nemokumo procedūroms, kurios pradedamos šiam įstatymui įsigaliojus, išskyrus šio įstatymo nuostatas, reguliuojančias: 1) atlygį nemokumo administratoriui; 2) kreditorių reikalavimų tenkinimo eilę ir tvarką; 3) reikalavimus restruktūrizavimo plano turiniui ir įgyvendinimo trukmei; 4) kreditorių balsavimą dėl restruktūrizavimo plano; 5) nemokumo administratoriaus skyrimą bankroto byloje.

25. Administravimo išlaidos – tai bankroto procedūrų vykdymo metu atsirandančios išlaidos, t. y. išlaidos, be kurių negali būti sėkmingai užbaigta bankroto procedūra, atliekamas administratoriaus darbas, funkcijos. Administravimo išlaidos yra JANĮ 73 straipsnio 2 dalyje išvardintos išlaidos, t. y. įstatymas nustato bankrutuojančios (bankrutavusios) įmonės išlaidų, kurios priskiriamos administravimo išlaidoms, sąrašą, kuris nėra baigtinis. JANĮ 73 straipsnio 2 dalies 7 punkte numatoma, kad bylinėjimosi išlaidos patenka į administravimo išlaidų sąrašą, nustatytą įstatymu. Tačiau kasacinio teismo praktikoje laikomasi nuostatos, kad į administravimo išlaidas įtraukiamos tik tokios išlaidos, kurios būtinos bankroto procedūroms tinkamai atlikti (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2011-05-06 nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-234/2011; 2011-05-09 nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-230/2011; 2012-05-25 nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-250/2012; kt.).

26. Pažymėtina, kad administravimo išlaidos atsiranda tik nuo bankroto bylos iškėlimo dienos. Nagrinėjamu atveju esant konstatuotai aplinkybei, kad G. Z. įmonės „D.“ bankroto procesas neteismine tvarka negalėjo būti pradėtas (CPK 182 straipsnis), apeliacinės instancijos teismo vertinimu, yra pakankama spręsti, kad nagrinėjamo ginčo bylinėjimosi išlaidos negali būti laikomos administravimo išlaidomis, pagal savo prasmę ir paskirtį.

27. Svarbu pažymėti, kad apeliantė, būdama nemokumo administratore, yra savo srities profesionalė, kuriai teisės aktais nustatyti specialieji kvalifikaciniai reikalavimai, taikomi aukštesni veiklos bei atsakomybės standartai, ją saisto specialiosios etikos taisyklės ir bendrieji teisės principai. Dėl to nemokumo administratorė turi veikti itin sąžiningai, rūpestingai, atidžiai ir kvalifikuotai tam, kad

bankroto procedūra būtų maksimaliai naudinga kreditoriams ir bankrutuojančiai įmonei (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2012-11-21 nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-506/2012).

28. Nemokumo administratorių etikos kodeksas kelia nemokumo administratoriui aukštus kvalifikacinius reikalavimus, teikiant nemokumo procesų administravimo paslaugas, pavyzdžiui, Kodekso 8.1 punktą numato pareigą nemokumo administratoriui gerai išmanyti įstatymus ir kitus teisės aktus, kurių reikia nemokumo procesų administravimo paslaugoms teikti, 9.1 punktą – priimti teisėtus ir pagrįstus sprendimus ir veikti atsižvelgiant į viešąjį interesą ir pan.

29. Šiuo atveju įvertinus tai, kas išdėstyta, apeliantė turėjo pareigą suvokti ir žinoti apie be pagrindo pradėtą, vykdytą ir vykdomą G. Z. įmonės „D.“ neteisminio bankroto procesą, kurio metu be teisėto pagrindo inicijavo teisme bylą dėl leidimo nukreipti išieškojimą į G. Z. ir D. Z. turtą. Šias aplinkybes patvirtino ir Lietuvos apeliacinis teismas 2020-07-28 nutartimi civilinėje byloje Nr. e2-1253-798/2020 (CPK 182 straipsnis). Dėl apeliantės be teisinio pagrindo inicijuoto proceso suinteresuotas asmuo patyrė bylinėjimosi išlaidas, todėl pareiga jas atlyginti kyla būtent apeliantei.

Dėl bylos baigties

30. Apeliacinės instancijos teismas sprendžia, kad atskirojo skundo argumentai nesudaro pagrindo panaikinti ar pakeisti teisėtą ir pagrįstą skundžiamos nutarties dalį dėl bylinėjimosi išlaidų paskirstymo, todėl apeliantės atskirasis skundas atmestinas ir skundžiamos nutarties dalis paliktina nepakeista.

Lietuvos apeliacinio teismo Civilinių bylų skyriaus teisėja, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso 326 straipsnio 1 dalies 1 punktu,

n u t a r i a :

palikti nepakeistą Panevėžio apygardos teismo 2020 m. balandžio 7 d. nutarties dalį dėl bylinėjimosi išlaidų paskirstymo.

Teisėjas

Kazys Kailiūnas

</div